

STATUSRAPPORT

FOR

TIP TAB TYNDE

Et tilbud til overvægtige børn og deres forældre

SKOLEÅRET 2016-2017

Udarbejdet af børne-ungelæge Tove Billeskov

MEDARBEJDERNE I TIP TAB TYNDE:

Lærer Kirsten Schøning, hjemkundskabslærer, Vibeholmskolen
Familieterapeut Winnie Pedersen, familiekonsulent, Ishøjgård
Familieterapeut Bjørg Skar, familiekonsulent, Ishøjgård
Diætist Yvonne Henneser, børneafdelingen, Holbæk Sygehus
Fysioterapeut Maja Haxen
Sundhedsplejerske Liselotte Winsløv
Sundhedsplejerske Lone Mølgård
Sundhedsplejerske Jacqueline Bennett
Koordinator, svømmehallen, Daniella Kapetanaki
Børne-ungelæge Tove Billeskov

SKOLEÅRET 2016-17

Skoleåret 2016-17 har været meget præget af, at der ikke har kunnet tilbydes svømmeundervisning, fordi svømmehallen grundet renovering har været lukket en stor del af året. Den åbnede ganske vist i marts måned, men ikke med fuld kapacitet på personalesiden, så undervisningen startede først igen medio august 2017. Det er blevet meget tydeligt i hvor høj grad svømningen er trækplasteret i Tip Tab Tynde, idet der kun har været halvt så mange henvendelser som året før. Sundhedsplejerskerne oplever, når de ved sundhedssamtalerne foreslår deltagelse i Tip Tab Tynde til forældre med overvægtige børn, at de vægrer sig, fordi det, børnene gerne vil, er at svømme, og så har det ikke rigtig interesse. Så selv om vi har kunnet tilbyde træning, også gratis, i Jump4fun, har det ikke i samme grad kunnet motivere familierne til at starte i Tip Tab Tynde. En stor del af børnene i Tip Tab Tynde har dog deltaget i træningen i Jump4fun, mere herom senere.

Den nedsatte tilgang af nye familier har også betydet, at vi har måttet aflyse tre af de fire planlagte madlavningskurser. Et blev gennemført i starten af 2017, men med ringe tilslutning, så derfor besluttede vi ikke at afholde flere kurser før svømmeundervisningen blev genoptaget. Vi forventer nu den sædvanlige tilgang i skoleåret 2017-18 og har planlagt fire kurser henover skoleåret.

Det samarbejde med svømmehallens personale, som knap nok nåede at blive etableret før lukningen, tegner nu til at komme til at fungere godt. Det bliver assisterende halinspektør, Daniella Kapetanaki, der har den overordnede organisering af undervisningen, der fortsætter som hidtil med undervisning 2 gange ugentligt. Der bliver fire instruktører, der arbejder i to teams, som hver står for en ugentlig undervisningsdag. Det giver dels variation i undervisningen, men også god mulighed for, at de dækker hinanden ind ved sygdom, ferie, kurser etc. Undervisningen var de sidste par år før lukningen præget af stor udskiftning af instruktører og et noget ustabil fremmøde fra instruktørernes side, hvilket vi ser frem til nu er et overstået fænomen.

Samarbejdet med Jump4fun, som en erstatning for svømmeundervisningen, voldte en del praktiske problemer sidste sommer/efterår. Det var en udfordring at få de betalende børn til at "smelte sammen" i en gruppe med Tip Tab Tynde børnene, der ikke selv skulle betale. Vi drøftede, om de skulle have ens vilkår, som for eksempel en gratis T-shirt, hvilket er meget populært, deltagelse i fællestæning med mere. Vi oplevede nogle børn, der var meget kreative for at komme gratis med. Nogen fortalte (usandt), at de gik til Tip Tab Tynde, andre "skiftede" navn fra træning til træning, så trænerne havde svært ved at holde styr på, hvem der var hvem og hvorfra, de kom. Men på grund af projektlederen for Jump4fun, Marianne Høyers store samarbejdsvilje og ihærdighed, fandt vi til sidst en gangbar løsning:

Alle Tip Tab Tynde børn fik tilsendt et brev med en tilmeldingsblanket, som skulle medbringes til trænerne, så de kunne være sikre på, at børnene kom fra Tip Tab Tynde. Børnene er indgået på lige fod med betalende børn, og sedlerne er gået videre til Marianne Høyer, som så har opkrævet penge af Tip Tab Tynde. Når der har været tvivl om nogle børn eller problemer med deres opførsel, har vi korresponderet om det, så der har været et meget fint samarbejde. Det bedste er, at børnene har syntes, at det har været rigtig sjovt. Og nogle gange har vi benyttet os af muligheden for at børnene kunne blive fulgt de første gange af den lokale koordinator, så de er blevet hjulpet godt i gang. I alt har 16 børn fra Tip Tab Tynde deltaget i træningen hos Jump4fun. Vi vil fortsat opfordre Tip Tab Tynde børnene til at deltage i Jump4fun udover svømningen, og vil også oplyse om denne mulighed til andre overvægtige børn og deres forældre.

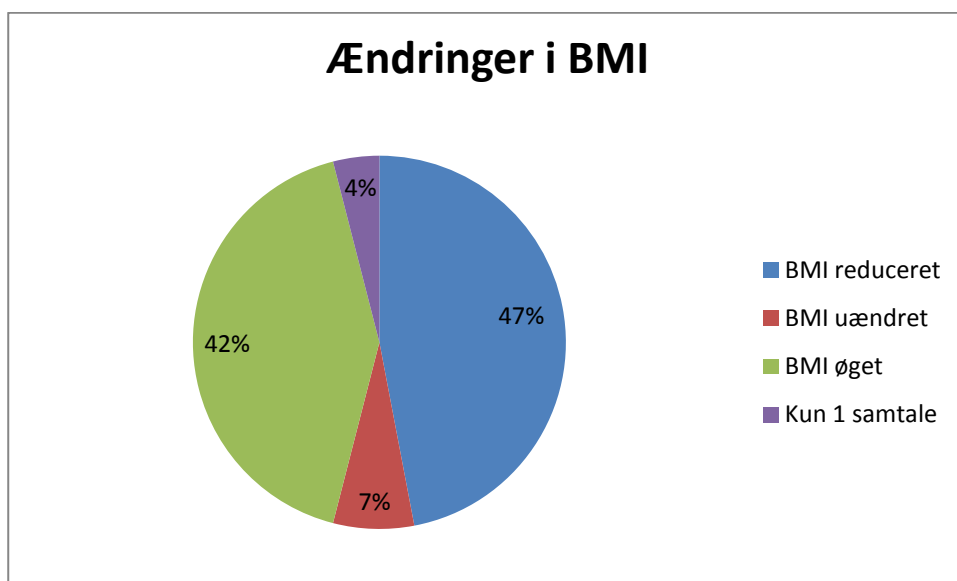
RESULTATER

Der er i skoleåret 2016-17 indgået 14 børn og familier i Tip Tab Tynde. Heraf er en familie udgået, fordi de udeblev efter første samtale og alligevel ikke ønskede at deltage. Dette barn samt et helt nystartet barn har kun 1 måling af højde og vægt og kan derfor ikke være med i opgørelsen af BMI ændringer.

Nedenfor i tabel 1 ses forløbet for de 57 børn, der har deltaget i Tip Tab Tynde i skoleåret 2016-17. 39 af børnene fortsætter ind i næste skoleår; 18 er blevet afsluttet i løbet af året (incl. det barn, der er udgået).

	Børn startet før 2014	Børn startet 2014-15	Børn startet 2015-16	Børn startet 2016-17	Samlet
Antal	15	5	23	14	57
BMI reduceret	47 %	60 %	43,5 %	50 %	47 %
BMI uændret	0 %	0 %	13 %	7 %	7 %
BMI øget	53 %	40 %	43,5 %	29 %	42 %
Kun 1 samtale	0 %	0 %	0 %	14 %	4 %

Tabel 1. Oversigt over ændringer i BMI* for børn, der har været aktive i Tip Tab Tynde 2016-17

Figur 1. Ændringer (samlede resultater) i BMI* for de børn, der har været aktive i Tip Tab Tynde 2016-17

*Det BMI, der er anvendt, er korrigeret for alder. BMI stiger med alderen, og derfor skal det målte BMI korrigeres for den stigning, der skyldes højere alder.

PROBLEMATIKKER

Andelen af børn, hvis BMI er blevet reduceret under deres forløb i Tip Tab Tynde, er samlet set 47%. Det er lavere end året før, hvor det var 64%. Resultatet afspejler tydeligt den oplevelse, vi har i Tip Tab Tynde, at mange af familierne er socialt meget udsatte. Det ses blandt andet af, at der er mange familier som følges i adskillige år, fordi det er svært at stabilisere deres rutiner med hensyn til mad, motion og grænsesætning. I de perioder, hvor familierne følges ret tæt, går det fint eller rimeligt, men så snart intervallerne bliver længere, så skrider det og vægten går opad. I mange af den slags familier må vi konstatere, at der skal mere hjælp til, end det vi kan tilbyde i Tip Tab Tynde. Der er også familier, hvor det aldrig lykkes at knække overvægtskurven, og hvor Tip Tab Tynde heller ikke er den rette eller tilstrækkelige støtte.

Mange familier er blevet henvist til familieværkstedet, Holbæk Sygehus, julemærkehjem eller egen læge m.h.p. blodprøver. I flere tilfælde er det endt med, at vi sender en underretning. Nogen gange bliver der iværksat en § 50 undersøgelse, andre gange inddrages vi i møderne med familien og forsøget på at lave en gangbar handleplan. Det kan godt have karakter af en boomerang, hvor ”problemet” vender tilbage uden vi har nye, reelle handlemuligheder. Disse familier optager rigtig mange ressourcer – desværre uden vi oplever en mærkbar effekt af vores indsats.

Vi indkaldte derfor den sundhedsfaglige og socialfaglige leder til et møde i september måned, hvor vi drøftede, hvad vi kan gøre for disse familier/om vi kan gøre noget. Må vi nogen gange give op og bruge ressourcerne på dem, der er motiverede for hjælp - er det etisk og sundhedsfagligt forsvarligt? Konklusionen på mødet blev, at når der er lavet en underretning - efter at sundhedstjenesten har opbrugt sine muligheder for hjælp/støtte - må sagen blive en social sag, hvor der vil være forskellige muligheder. En mulighed er at henvise til familieværkstedet gennem en familierådgiver i modsætning til tidligere, hvor vi har opfordret familien til at kontakte den anonyme rådgivning på familieværkstedet. Forskellen er, at skulle familien udeblive fra samtalerne, vil dette blive meldt tilbage til familierådgiveren, så familien ikke ”tabes”. Ligeledes er der mulighed for et længere forløb, som kan støtte familien i ændringer i familiodynamikken og løsning af forskellige problematikker. En anden mulighed er at lave en § 50 undersøgelse, som kan afdække hvilke problemer, der er til hinder for at støtte barnet i et vægttab og hvordan familien bedst kan støttes. En tredje mulighed er et ICDP forløb med forældrene. (ICDP, International Child Development Programme, er en metode, som udvikler forældrenes kompetencer og handlemuligheder i forhold til deres barn). Alle sundhedsplejersker i Ishøj Kommune er efterudannede i ICDP.

En helt ny undersøgelse lavet af Børnerådet (1) understøtter vores erfaringer, idet den siger, at de socialt udsatte familier har et helt andet udgangspunkt for trivsel og har mindre tillid til de sundhedsfaglige personer end andre børn. Den viser desuden, at børn fra socialt og økonomisk dårligt stillede familier trives dårligere end børn fra højere socialklasser. De oplever sjældnere, at de kan klare det, de sætter sig for, føler sig mere ensomme og har lavere selvværd. 16 % er overvægtige mod 9 % i de øvrige socialklasser. Børnene i undersøgelsen har nogle ideer til, hvordan politikere og det sundhedsfaglige personale kunne blive bedre til at se problemerne fra disse børns vinkel. Der er gode børneperspektiver, som vi tager med i vores fremtidige drøftelser af denne vanskelige problematik.

Referencer:

1. Sociale forskelle i sundhed blandt børn. Analyseresultat fra Børnerådet, nr 3/2017, 4. årgang. Juni 2017.

Ishøj, Oktober 2017

På vegne af Tip Tab Tynde
Tove Billeskov